

Η ίδρυση των “Θρησκευτικών αδελφοτήτων”: προσφορά και προβλήματα (Δημήτρης Ιωάννου, Φιλόλογος - Συγγραφέας)

/ [Πεμπουσσία· Ορθοδοξία-Πολιτισμός-Επιστήμες](#)

Μεγάλο θέμα που ταλάνισε και ταλανίζει την Εκκλησία, είναι αυτό των λεγομένων «Θρησκευτικών αδελφοτήτων», που κάποιοι ονομάζουν «παρεκκλησιαστικές». Ρώτησα τον Γέροντα αν ο π. Ευσέβιος έκανε καλά που ίδρυσε θρησκευτική αδελφότητα και όχι μοναστήρι (ίδρυσε στις αρχές του 20ου αιώνα «Την Ζωή») και οφείλω να μην αποκρύψω ότι μου είπε: «καλά έκανε, με αυτόν τον τρόπο θα ωφελούσε τότε περισσότερο κόσμο». Χρειαζόταν δηλαδή επειγόντως ιεραποστολή εκείνη την εποχή, καθώς υπήρχε κίνδυνος από κάθε λογής προτεστάντες προπαντός μισσιοναρίους, που караδοκούσαν να αρπάξουν το ορθόδοξο ποίμνιο (όπως είναι εύλογο, για να υπάρξει μοναστήρι, πρέπει να υπάρχουν και

ορθόδοξοι, προκειμένου να το επανδρώσουν).

Μερικοί κατηγορούν τις αδελφότητες ότι «εκπροτεστάντισαν» τη θεολογία και είναι πράγματι αλήθεια ότι υπήρξε επίδραση σε διάφορα θέματα, γιατί εκείνον τον καιρό οι πατερικές μελέτες δεν ήταν ακόμη προχωρημένες, ούτε υπήρχε η μοναχική αναγέννηση, που επισυνέβη άκριτα αργότερα κ.λπ. Παρόλα αυτά, το όλο πρόβλημα μπορεί να θεραπευθεί ως ακολούθως: το μόνο που απαιτείται, έπρεπε να γίνεται ανέκαθεν και πρέπει και σήμερα να γίνεται από οποιαδήποτε αδελφότητα, είναι να κάνει πλήρη υπακοή στην Εκκλησία. Αυτό συμπεριλαμβάνει ότι η όλη δράση της, όπως εννοώ τον λόγο του Γέροντα, πρέπει να είναι τελείως φανερή και γνωστή στον Επίσκοπο, να μην υπάρχει η παραμικρή κρυψίνοια εκ μέρους της σε οτιδήποτε, συμφώνως και προς το «ουδέν κρυπτόν από του Επισκόπου».

Ένας άλλος σύγχρονος μεγάλος θεολόγος και πνευματικός, ο πατήρ Συμεών Κραγιόπουλος, κάπου γράφει ότι μεγάλος κίνδυνος για οποιαδήποτε θρησκευτική αδελφότητα ήταν και ίσως είναι ακόμη να αναπτυχθεί το λεγόμενο «αγγελικό πλέγμα», δηλαδή οι πιστοί που εμπλέκονται στην όλη δράση, επειδή δεν βλέπουν να κάνουν οι ίδιοι τις αμαρτίες του «έξω κόσμου», αρχίζουν ασυνείδητα να αντιμετωπίζουν τους άλλους ως κατωτέρους από ηθική άποψη και τους εαυτούς τους ασυνείδητα ως «καθαρούς». Πρόκειται για μεγάλο πρόβλημα, που πρέπει να αντιμετωπίζεται κάθε φορά, όταν αυτο συμβαίνει, από τους υπευθύνους της όποιας δράσης.

Ωστόσο, αν η όλη δράση είναι τελείως φανερή στον Επίσκοπο, τότε είναι πρόδηλο

ότι η όποια αδελφότητα είναι «ανοιχτή» εντελώς στην θεολογία και το όλο πνεύμα της Εκκλησίας, οπότε και δεν κινδυνεύει- τίθεται στην κρίση της Εκκλησίας και αυτό αρκεί για όλα. Αν σκεφθεί όμως κανείς «η Εκκλησία εξαχρειώθηκε σήμερα, ας δράσω ανεξάρτητα από αυτήν», αρχίζει η καταστροφή, ο αληθής εκπροντεσταντισμός. Και σκέπτομαι ότι ακόμη και η ακαδημαϊκή ερεύνα, αν θέλει να λέγεται και αυτή «ορθόδοξη» και όχι «ελεύθερη» και «ανεξάρτητη, αλλά μη κατ' ανάγκην ορθόδοξη», πρέπει και να δέχεται να τίθεται υπο την κρίση της εκκλησιαστικής κοινότητας, της οποίας και το πνεύμα διερμηνεύει. Και εφόσον οι ακαδημαϊκοί διδάσκαλοι ονομάζουν κάποια συγκεκριμένα κείμενα «Αγία Γραφή» και όχι «μέρος της αρχαίας ιουδαϊκής γραμματείας», είναι υποχρεωμένοι να θεωρούν ως αληθή κλείδα ερμηνείας πρωτίστως την αγιοπνευματική χάρη. Δεν πρέπει δηλαδή να δρουν αντίθετα από το πνεύμα των Αγίων Πατέρων, έστω και αν αξιοποιούν σύγχρονα πορίσματα της έρευνας κ.λπ.

Την εποχή εκείνη, της άνθισης των θρησκευτικών αδελφοτήτων, υπήρξαν κοπέλες που δεν έγιναν μοναχές, αλλά αδελφές νοσοκόμες, «αφιερωμένες» στον Θεό (δηλαδή, δεν παντρεύονταν, έστω και αν δεν γίνονταν μοναχές), για τις οποίες ο Γέροντας επίσης μου είπε ότι «καλά έκαναν». Τίποτε δηλαδή δεν αποκλείει πολλές από αυτές τις γυναίκες να ήταν πράγματι άνθρωποι μεγάλης αρετής, να αγαπούσαν τους ασθενείς και να ήθελαν να εργαστούν για να ανακουφίσουν πράγματι τον πόνο. Δεν σημαίνει ότι (και πάλι χρειάζεται εκκλησιολογικό φρόνημα, αίσθηση ότι πάνω από όλα είναι η Εκκλησία και η υπακοή σε αυτή) ο δρόμος που διάλεξαν ήταν λάθος, επειδή τότε έτσι μπορούσαν να πράξουν. Κάτι ανάλογο λέγει και ο π. Σωφρόνιος Σαχάρωφ, ότι μερικοί φορείς της μεγάλης χάρης στην Ρωσία, δεν δέχτηκαν καν να γίνουν μοναχοί, για πολλούς και διαφόρους λόγους. Ίσως να εννοεί ότι στη Ρωσία απαιτείται, εξαιτίας του ιδιαίτερου χαρακτήρα και ιδιοπροσωπίας του λαού αυτού, να αναπτύσσεται σε μεγάλο βαθμό η μορφή εκείνη του πνευματικού αγώνα που λέγεται «διά Χριστόν σαλότητα» κ.λπ..

Ο Γέροντας όμως πρόσθεσε ότι σε αυτές τις περιπτώσεις, οι αφιερωμένοι αδελφοί και αδελφές, εφόσον θέλουν να ακολουθήσουν την άγαμη ζωή μέσα στον κόσμο (από όσο γνωρίζω υπάρχουν και σήμερα τέτοιοι «αφιερωμένοι» αδελφοί και αδελφές, λαϊκά πρόσωπα, νοσοκόμες κλπ, και μάλιστα όχι υποχρεωτικά συνδεδεμένες με κάποιες αδελφότητες, αλλά με εναρέτους γέροντες, κάποιοι από τους οποίους έχουν μάλιστα ήδη ανακηρυχτεί άγιοι), πρέπει να θυμίζουν στον εαυτό τους ότι οφείλουν να βρίσκονται σε στενή επαφή και σχέση με την ασκητική παράδοση της Εκκλησίας και την πατερική γραμματεία, προκειμένου και να αντέξουν αυτόν τον αγώνα. Εν πάση περιπτώσει, χρειάζονται οπωσδήποτε, αυτοί ακόμη περισσότερο, ένα διακριτικό πνευματικό (θα αναφερθώ και πάλι στον π. Συμεών Κραγιόπουλο, που στην αρχή εργαζόταν, όσο ζούσε ο γέροντάς του, σε μια ιεραποστολική αδελφότητα, το «Σχολείον του Χριστού», που είχε εκείνος ιδρύσει.

Κατόπιν, αφού ο γέροντάς του κοιμήθηκε, και ανέλαβε ο π. Συμεών τα ηνία, όπως ο ίδιος τα διηγείται, ο Θεός έδειξε ότι ήθελε πια την όλη δράση να γίνεται αλλιώς. Και ίδρυσε τα δύο μοναστήρια, για τα οποία λέγει τα εξής θαυμάσια: βρίσκονται κοντά στο πνεύμα της αγίας Παρασκευής, δηλαδή ούτε πολύ μακριά από την έρημο, ούτε πολύ μακριά από τον κόσμο. Έτσι έκανε και η αγία Παρασκευή, από τις αγιότερες γυναίκες της Εκκλησίας, που ήταν και μοναχή και ιεραπόστολος ταυτόχρονα. Υπάρχει σήμερα ανάγκη για αυτό το έργο- ίσως γιατί σήμερα ο

κόσμος ξαναέγινε «έρημος», εχθρικός για την Εκκλησία, όπως παλιά, οπότε μένοντας κανείς μέσα στον κόσμο και αγωνιζόμενος πνευματικά, μοιάζει ίσως σε κάτι με τους μάρτυρες.

Εν πάση περιπτώσει, όποιον δρόμο και να επιλέξει κανείς, είτε του εγγάμου βίου είτε του μοναχικού είτε της άγαμης άθλησης μέσα στον κόσμο (αυτό το τελευταίο απαιτεί, όπως είπαμε, και πολύ διακριτικό πνευματικό), σημασία έχει, κηρύττει ο Γέροντας με όλη του τη δύναμη, να αποζητά κανείς την αγία ταπείνωση. Το μεγάλο μυστικό είναι αυτό: όλα αρχίζουν και τελειώνουν με αυτή την αρετή. «Τον ταπεινό άνθρωπο δεν τον φοβάμαι», λέγει διαρκώς ο πατήρ.

*****

Τελειώνοντας, θα ήθελα να παρακαλέσω θερμά τον αναγνώστη να μην αναζητήσει το όνομα του Γέροντος. Ας μένει στην διδασκαλία του, που είναι πολύ ωφέλιμη και ικανή να θερμάνει τις καρδιές μας. Αναγκάστηκα να κοινοποιήσω μέρος των όσων ο Γέροντας μου έχει εμπιστευτεί, όχι βέβαια με δική μου πρωτοβουλία, λόγω των πολλών αναγκών που έχει σήμερα η Εκκλησία. Ζητώ συγγνώμη από τον άνθρωπο του Θεού, μολονότι δεν ενεργώ, όπως είπα, αυτοβούλως. Ζητώ επίσης συγγνώμη και από τον λαό του Θεού, τους αγαπητούς αναγνώστες, μήπως τυχόν ασυνείδητα μετέφερα κάτι όχι με τον πλέον εύστοχο τρόπο. Επαναλαμβάνω ότι καταγράφω ό,τι άκουσα και αισθάνθηκα την πρώτη φορά, που άκουσα την κάθε διδαχή του Γέροντα. Προσπάθησα ν' αφήσω στην άκρη τη δική μου κρίση, ως ατελή. Ας έχουμε όλοι την ευχή του. Δόξα τω Θεω πάντων ένεκεν!

[Διαβάστε ολόκληρη τη μελέτη εδώ](#)